

**Східноукраїнська організація
«Центр педагогічних досліджень»**

**ЗБІРНИК ТЕЗ
НАУКОВИХ РОБІТ УЧАСНИКІВ**

**МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«ФАКТОРИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІКИ
І ПСИХОЛОГІЇ В ХХІ СТОЛІТТІ»**

7–8 червня 2019 р.

**Харків
2019**

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. ТРАДИЦІЙНІ ТА ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЖАНРОВОГО АНАЛІЗУ ІНОВАЦІОНАЛЬНОГО ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ Грицак Н. Р.	6
СПЕЦИФІКА ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ПРИ ВИКЛАДАННІ СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ Палилюцько О. М., Загалеви́ч В. Л.	8
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ «ЛЕПБУК» У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ Ігнатова К. В.	11
ВИМОГИ ДО ЗАВДАНЬ ІГРОВОГО ХАРАКТЕРУ В НАВЧАННІ НІМЕЦЬКОЇ ЛЕКСИКИ УЧНІВ 7-ГО КЛАСУ ЗЗСО Каменський Д. Ю.	14
СМАРТФОН НА ЗАНЯТТІ – ВОРОГ ЧИ ПОМІЧНИК Могилка Н. П.	18
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РІЗНИХ ВИДІВ ПОВТОРЕННЯ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПОЧАТКОВОГО КУРСУ МАТЕМАТИКИ Стаєв Н. І., Галає К. І.	20
МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ З ПЕРШОКЛАСНИКАМИ Стаєв Н. І., Ільків Н. В.	23

НАПРЯМ 2. СИСТЕМА ОСВІТИ В УКРАЇНІ, ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ

ЕКОНОМІЧНА ОСВІТА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ Булаве́нко С. Д.	26
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ Кобзар А. О.	30
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИХОВНОЇ РОБОТИ В УМОВАХ ВІЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ Матвійчук Л. М.	34
ОСВІТА В КОНТЕКСТІ ЧЕТВЕРТОЇ ПРОМИСЛОВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ Немченко Ю. В.	38

НАПРЯМ 3. ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

ВПЛИВ МОТИВАЦІЇ НА ПРОФЕСІЙНЕ ЗРОСТАННЯ ВИКЛАДАЧІВ КОЛЕДЖУ МИСТЕЦЬКОГО СПРЯМУВАННЯ Андрєєв В. О.	43
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ Баранова Ю. В.	46
КУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛADOVA НАЦІОНАЛЬНИХ СТАНДАРТИВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ Жорняк Н. Є., Новосілець О. В.	48
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ РЕФЛЕКСИВНОЇ КУЛЬТУРИ У МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ Капінус О. С.	51
МЕТОД ГРИ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ТЕХНІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ Коваленко О. О.	54
ЛІНГВОМЕТОДИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ В КОНТЕКСТІ ПОНЯТЬ «ЛІНГВОМЕТОДИКА» ТА «ЛІНГВОДИДАКТИКА» Кокнова Т. А.	57
ОСОБЛИВОСТІ ГРАФІЧНОГО ЗОБРАЖЕННЯ ПЛАСТИЧНОЇ ФОРМИ ТА ЇЇ ХУДОЖНЬО-ОБРАЗНА ХАРАКТЕРИСТИКА Ляшенко А. М., Фурманюк С. М.	61
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ Магрламова К. Г., Кравченко О. І.	65
ДО ПИТАННЯ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ КЛАСУ СИНТЕЗАТОРА У ЗАКЛАДАХ ПОЧАТКОВОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ Прімакова А. Н.	69
ВИЗНАЧЕННЯ МОТИВАЦІЙНОГО КОМПОНЕНТА У СТРУКТУРІ ВІЗУАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА Рубель І. С.	73
ДО ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФУНДАМЕНТАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ БІОЛОГІЇ Сидорович М. М.	77
ДО ПИТАННЯ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ КЛАСУ СИНТЕЗАТОРА У ЗАКЛАДАХ ПОЧАТКОВОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ Прімакова А. Н.	80

РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ФАХІВЦІВ ПРОФЕСІЙНОГО ДИЗАЙНУ ЗАСОБАМИ МАЛЮНКУ	
Товщик Т. В., Фурманюк С. М.	84

НАПРЯМ 4. ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ, ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ ТА ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ГОТОВНОСТІ ДО СТАРОСТІ ЯК ДЕТЕРМІНАНТИ ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ ЛІТНІХ ЛЮДЕЙ	
Богдан Т. В.	87

НАПРЯМ 5. ПСИХОЛОГІЯ РОЗВИТКУ В УМОВАХ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

ДО ПИТАННЯ ДУХОВНОСТІ СУЧАСНОГО СТУДЕНТСТВА	
Вішник Н. Д., Жук Н. С.	90

НАПРЯМ 6. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

СІМ'Я НАЙМАНОГО РОБІТНИКА В КОНТЕКСТІ МОДЕРНІЗАЦІЇ В АВСТРО-УГОРСЬКІЙ ІМПЕРІЇ	
Степура І. В.	95

НАПРЯМ 7. ПОЛІТИЧНА І ЮРИДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КЕРІВНИКІВ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ	
Салакліска Е. В.	99

НАПРЯМ 8. ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ

ПРОБЛЕМА АДАПТАЦІЇ ДИТИНИ ДО ШКІЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	
Зброгва Н. Б.	103
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ ФОРМУВАННЯ ВІДНОСИН У СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ІЗ СІНДРОМОМ ДАУНА	
Михновська І. В.	107

У грі всі учасники рівні. Вона доступна навіть для слабких студентів. Почуття рівності, відчуття доцільності виконання завдань, атмосфера самовідданості та радості – всі ці чинники дозволяють студентам подолати мовний бар'єр і сором'язливість, що перешкоджає їм вільно користуватися іноземною мовою і досягати позитивних результатів навчання.

Література:

1. Akhramenko E.V. *The use of games in teaching a foreign language* // *Young Scholar*. – 2018. – № 45. – P. 225-228. – URL <https://moluch.ru/archive/231/53727/> (appeal date: 05/20/2019).

2. Р. Мильруд. *Методика преподавания английского языка. English teaching methodology: учебное пособие для вузов* / Р.П. Мильруд. – 2-е изд., стереотип. – М.: Дрофа, 2007. – 253 с.

3. Novinskaya V. A. *Speech games as a method of teaching a foreign language* // *Scientific-methodical electronic journal «Concept»*. – 2017. – V. 33. – P. 56–58. – URL: <http://e-koncept.ru/2017/771129.htm>.

ЛІНГВОМЕТОДИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ В КОНТЕКСТІ ПОНЯТЬ «ЛІНГВОМЕТОДИКА» ТА «ЛІНГВОДИДАКТИКА»

Кокінова Т. А.

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри романо-германської філології

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

м. Старобільськ, Луганська область, Україна

Сучасний освітній процес базується на студентоцентризмі та компетентнісному підході, які вимагають звернення до такого інструментарію, що надасть можливості ефективно оцінити якість освітніх послуг та переглянути якість підготовки спеціалістів до роботи у професійній сфері. Саме тому компетентнісний підхід сьогодні вбачається одним із напрямів модернізації професійної освіти як в Україні так і закордоном.

У своїх наукових розвідках автори, орієнтуючись на положення про компетентнісний підхід в освіті, пропонують оригінальні ідеї, які стосуються змісту та структури як самих компетенцій, так і способів їх формування, що може слугувати зразком для проектування авторської системи формування

лінгвометодичної компетентності в майбутніх викладачів іноземних мов під час навчання у ЗВО.

Тому розглянемо визначення лінгвометодичної компетентності майбутнього викладача іноземної мови через зміст поняття «лінгвометодика» та його, на думку деяких науковців, синонімічного терміну «лінгводидактика» [6; 7; 3].

Взагалі то у методиці, термін «лінгвометодика/лінгводидактика або лінгвометодична/лінгводидактична робота» використовувалися у вітчизняному науковому тезаурусі І. Хіжняк, А. Нікітіною, Н. Остапенко, О. Фенцик, О. Ішутіною, Н. Остапенко, О. Копусь, а також зарубіжними науковцями (Н. Колеснікова, Т. Ємельянова, Т. Рамзаєва, Н. Фоміна).

Ці два терміни, на перший погляд, можна вважати за суттю ідентичними поняттями, які, з позиції педагогічної термінології, знаходяться в одній педагогічній площині (хоча поняття «дидактика» ширше, ніж поняття «методика»), однак вони «мають різні функції відповідно до освіти» [9]. Проаналізувавши ці поняття в контексті з'ясування поняття лінгвометодичної компетентності майбутнього викладача іноземної мови, зрозуміло, що методика більш спрямована на процесуальний аспект підготовки майбутнього спеціаліста, та, окрім цього, як зазначає А. Хуторський, методика дає можливість збагатити науку специфічними дисциплінарними особливостями, а отже, різниця дидактики та методики «визначається меншим ступенем спільності знань, що отримані в результаті дослідження в області методики, і більшої їх обумовленості конкретним змістом навчального предмета» [9].

Поняття «лінгводидактика» з'являється у педагогічній науці у 1969 році завдяки М. Шанському. У сучасних наукових джерелах існує певна плутанина щодо використання досліджуваних термінів. Так, у наукових джерелах вважається, що лінгводидактика — це методика викладання іноземної мови [5, с. 81], а інколи і виключно рідної мови [5, с. 7], а лінгвометодика, розглядається як методика, що орієнована на викладання суто іноземної мови [1, с. 11]. Однак аналіз поглядів на формулювання лінгвометодичної або лінгводидактичної компетентності, вказує на факт використання цих двох термінів у однакових контекстуальних значеннях. Зважаючи на факт більшої практикоорієнтованої, функціональної та процесуальної спрямованості терміну «методика», стосовно специфіки дослідження, вважаємо за необхідне використати термін «лінгвометодика».

Проведений аналіз терміну «лінгвометодика» дозволяє вважати, що підготовка майбутніх спеціалістів, у рамках формування лінгвометодичної компетентності «не може стати ізольованим процесом, оскільки вивчення лінгвометодичних дисциплін відбувається паралельно із засвоєнням

мовознавчих дисциплін та предметів психолого-педагогічного спрямування» [2, с. 68]. А такий підхід вимагає виникнення дисциплінарних взаємозв'язків, що мають бути реалізовані у межах однієї компетентності – «лінгвометодичної».

Розглянемо існуючі сучасні формулювання поняття «лінгвометодичної компетентності» у рамках українського наукового простору. Так, «лінгводидактична компетентність» осмислюється як інтегроване утворення, що являє собою володіння випускником системою знань, умінь, навичок, досвідом та оцінним ставленням до об'єкта, предмета, змісту та структури науки про мову, принципів, методів, прийомів та форм навчання, а отже, це інтегрована характеристика якості випускника філологічного факультету, результативний блок його університетської методичної підготовки [6, с. 28].

Дослідженням лінгвометодичної компетентності вчителя початкових класів займалася О. Фенчик, яка розуміє її як інтегративну єдність сформованих предметно-фахових знань, умінь, навичок та досвіду навчально-методичної роботи, готовність та здатність творчо розв'язувати професійні завдання, які необхідні для якісного проектування, організації навчально-технологічної діяльності на уроках» [7; с. 201]. О. Ішутіна, розуміє «фахову лінгвометодичну компетентність як здатність учителя продуктивно вирішувати професійні завдання в галузі мовної освіти школяра на основі системи знань з української мови та методики її викладання через усвідомлення метапредметної функції рідної мови та її статусу як національно-культурного феномену; сформованість ціннісних орієнтацій педагога як людини з високою духовно-моральною культурою; готовність і прагнення до професійного самовдосконалення й сприйняття передового науково-методичного досвіду в галузі навчання рідної мови» [2, с. 68].

У рамках поняття «фахової дидактичної компетентності майбутнього магістра-філолога (українська філологія)» О. Копусь розуміє «комплекс інтегрованих професійних якостей особистості магістранта, що передбачає готовність до науково-педагогічної діяльності в загальноосвітній школі і виші відповідно до означеної кваліфікації, та ґрунтується на знаннях, уміннях, навичках і досвіді викладання мовознавчих і лінгводидактичних дисциплін у профільній та вищій школах, сформованій позиції щодо власної професійної діяльності, а також професійної діяльності інших, і є однією з підструктур особистісних характеристик фахівця» [3, с. 398].

Незважаючи на влучність наведених формулювань, дослідження поіменованих науковців стосуються підготовки спеціалістів української філології або початкових класів, і не враховують специфіки підготовки майбутніх викладачів іноземних мов, яка все ж таки вимагає більш

виокремленої уваги. За думкою І. Хіжняк, яка займалася підготовкою учителів іноземних мов початкових класів, у структурі професійно-педагогічної компетентності має бути виокремлена лінгводидактична компетентність, як «здатність на високому науковому й методичному рівнях, з урахуванням психологічної та виховної специфіки, застосовуючи різноманітні форми організації навчально-виховного процесу та постійно самовдосконалюючись, якісно організовувати процес становлення в молодших школярі мовної та мовленнєвої компетенцій» [8, с. 23]. Однак, це формулювання все ж таки більше стосується учителів іноземних мов у початкових класах, які мають дещо інший функціональний зміст у фаховій підготовці.

Отже, аналіз педагогічної діяльності у галузі професійної освіти вказує на те, що сучасна тенденція до використання компетентнісного підходу у підготовці майбутніх викладачів іноземних мов здатна вирішити низку невирішених раніше протиріч. У результаті проведеного дослідження було з'ясовано, що професійну компетентність викладача іноземних мов слід розглядати через сукупність ключових/фахових (комунікативної, соціокультурної, міжкультурної, загальнокультурної та ін.) базових (лінгвометодичної компетентності та компетенцій у галузі дисциплін, що присвячені вивченню філологічних дисциплін та методики їх викладання) та предметних компетентностей. При цьому саме базові компетентності складають професійний портрет майбутнього викладача іноземних мов, працюючи одночасно з предметними компетенціями над формуванням ключових, створюючи таким чином фундамент його професійної компетентності. Перспективи подальшого дослідження передбачають розгляд структурної та змістовної характеристики лінгвометодичної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов.

Література:

1. Антонюк Г. Д. *Інтерактивне навчання як модель міжкультурної комунікації. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». 2007. № 586 : Проблеми лінгвістики науково-технічного і художнього тексту та питання лінгвометодики. С. 11–15.*
2. Ішутіна О. С. *Сутність і структура лінгвометодичної компетентності майбутнього вчителя рідної мови. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Педагогіка, соціальна робота». 2015. Вип. 36. С. 67–70.*
3. Копусь О. А. *Теоретико-методичні засади формування фахової лінгводидактичної компетентності майбутніх магістрів-філологів: дис...д-ра*

пед. наук : 13.00.02 / Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського. Одеса, 2013. 472 с.

4. Малафійк І. В. Дидактика: навчальний посібник. Київ: Кондор, 2005. 397 с.

5. Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах / за ред. І. М. Пентиліук. Київ: Ленвіт, 2009. 400 с.

6. Остапенко Н. М. Теоретичні і методичні засади формування лінгводидактичної компетентності у майбутніх учителів української мови і літератури: автореф. дис. ... д-ра пед. наук. : 13.00.02 / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. Київ, 2010. 40 с.

7. Фенцик О. М. Зміст і структура лінгвометодичної компетентності майбутнього вчителя початкових класів. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Педагогіка та психологія» 2018. Вип. 1 (7) С. 200–203. URL: <http://msu.edu.ua/vistn1/?p=2635> (дата звернення 14.03.2019).

8. Хижняк І. А. Теорія і практика підготовки майбутніх учителів початкової школи до використання засобів електронної лінгвометодики в професійній діяльності: автореф. дис. ... д-ра пед. наук / 13.00.04 : Донбаський держ. пед. ун-т. Слов'янськ, 2017. 40 с.

9. А. Хуторской. Чем отличается дидактика от методики? URL: <http://khutorskoy.ru/be/2007/0312/index.htm> (дата звернення 14.03.2019).

ОСОБЛИВОСТІ ГРАФІЧНОГО ЗОБРАЖЕННЯ ПЛАСТИЧНОЇ ФОРМИ ТА ЇЇ ХУДОЖНЬО-ОБРАЗНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Ляшенко А. М.

студентка

Навчально-науковий інститут педагогіки

Фурманюк С. М.

викладач кафедри мистецьких наук і методик навчання

Житомирський державний університет імені Івана Франка

м. Житомир, Україна

Сьогодні мають бути усвідомлені дидактичні умови нового викладання навчального матеріалу в системі професійної освіти у різноманітні освітнього процесу загальноєвропейської інтеграції, що охоплює дедалі більше сфер життєдіяльності, включаючи вищу художньо-педагогічну освіту. Для цього щоб відповідати євростандартам, необхідно першим чином адаптувати